

Załącznik Nr 1 do Uchwały
Nr XLV/437/10
Rady Gminy Zabierzów
z dnia 26.02.2010 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH GMINY ZABIERZÓW
NA ROK 2010.**

1. Działalność w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych finansowana jest ze środków pochodzących z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (art. 11¹ ust.1 Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Dz.U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473 z póź.zm.)
2. Osobami odpowiedzialnymi za realizację programu są:
  - Wójt Gminy Zabierzów
  - członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów AlkoholowychProgram realizowany jest przez Urząd Gminy Zabierzów przy udziale jednostek organizacyjnych Gminy Zabierzów jak GOPS, Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Zabierzowie oraz współpracy z Komisariatem Policji w Zabierzowie.
3. Program przeznaczony jest dla ludności z terenu Gminy Zabierzów, szczególnie obejmuje swoim działaniem dzieci i młodzież (profilaktyka) oraz osoby uzależnione i ich rodziny .

WPROWADZENIE

Problemy wynikające z nadużywania alkoholu dotyczą nie tylko osób uzależnionych lub osób sięgających po nie zbyt często ale całych rodzin. Następstwa społeczne dotyczą i życia rodzinnego i relacji międzyludzkich, a w przypadku osób dorosłych także wychowywania dzieci i funkcjonowania zawodowego. Do społecznych konsekwencji należy zaliczyć również skutki wypadków drogowych, przestępstwa popełniane przez osoby uzależnione. Wielu dorosłych nadużywając alkoholu powoduje cierpienia swoich dzieci, odbiera im miłość i poczucie bezpieczeństwa. Wielu nastolatków upijając się traci szansę na zdrowy rozwój i niszczy swoje życie. Napoje alkoholowe należą do najpowszechniej spożywanych dóbr konsumpcyjnych. Jednakże jest to towar szczególnego ryzyka. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe tylko ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu. Niewłaściwe korzystanie z tej substancji prowadzi więc do wielu negatywnych konsekwencji, szkód. Do najważniejszych problemów alkoholowych można zaliczyć:

- Samoniszczenie osób uzależnionych od alkoholu
- Uszkodzenia zdrowia u dorosłych osób nadmiernie pijących
- Uszkodzenia rozwoju psychofizycznego pijącej młodzieży
- Szkody występujące u członków rodzin z problemem alkoholowym
- Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy i bezrobotnych
- Naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe
- Naruszenia prawa związane z handlem napojami alkoholowymi

Zadania związane z prowadzeniem działań profilaktycznych i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należą do zadań własnych gmin zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (zwanej dalej ustawą) z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.).

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (art. 41 ust. 1) nakłada na gminę obowiązek podejmowania następujących działań:

- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 Ustawy oraz występowanie przez sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- Ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami

ROZDZIAŁ II

CELE I ZADANIA

GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Cele ogólne:

1. zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z nadużywaniem alkoholu zmniejszanie rozmiarów problemów już istniejących;
2. podwyższanie kompetencji i innych zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami zażywania środków uzależniających;

Cele szczegółowe:

1. podwyższenie progu wiekowego inicjacji alkoholowej;
2. zmniejszenie rozmiaru szkód jakich doznają młodzi ludzie w związku z sięganiem po alkohol,
3. kształtowanie postaw prozdrowotnych;
4. zwiększenie ilości osób podejmujących leczenie we wczesnej fazie choroby alkoholowej;
5. zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa w związku z handlem napojami alkoholowymi;
6. kształtowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki problemowej;
7. przeciwdziałanie takiemu zjawisku jakim jest wykluczenie społeczne.

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA PROBLEMU ALKOHOLEWEGO NA TERENIE GMINY ZABIERZÓW

Gmina Zabierzów liczy ogółem 22 880 mieszkańców.

1. Punkty sprzedaży alkoholu. Na terenie Gminy znajduje się łącznie **98** punkty sprzedaży alkoholu. W tym 65 punktów, w których alkohol sprzedawany jest do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy).

W 33 punktach prowadzona jest sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu.

Z informacji uzyskanych z Komisariatu Policji w Zabierzowie wynika, że na terenie Gminy Zabierzów dochodziło do następujących zdarzeń związanych ze spożyciem alkoholu: 73 przestępstwa popełnione przez sprawców pod wpływem alkoholu, w tym: m.in.30 znęcanie się nad rodziną, 43 kierowanie pojazdem pod wpływem alkoholu, 12 wykroczeń popełnionych pod wpływem alkoholu, w tym zakłócanie porządku publicznego pod wpływem alkoholu, kierowanie pojazdem pod wpływem alkoholu.

W roku 2009 zostały założone 55 nowe karty stosownie do procedury NIEBIESKIEJ KARTY –dotyczące przemocy w rodzinie

Z danych uzyskanych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w 2009 r. wpłynęło do Komisji łącznie 50 podań z wnioskiem o leczenie, w tym 4 z prokuratury, 32 z policji , 8 od lekarza rodzinnego, 2 z pomocy społecznej ,4 wnioski od rodzin osób uzależnionych.

Na podstawie danych szacunkowych można przypuszczać, że na terenie Gminy problem uzależnienia dotyczy nawet ok. 440osób (2% populacji – dane PARPA). Liczba dorosłych żyjących w otoczeniu alkoholików (współmałżonek, rodzic) może sięgać nawet ok. 880 osób. Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików – ok. 880. Osoby pijące szkodliwie 1320osób. Ofiary przemocy domowej - ok. 1320 osób, w tym dorosłych i dzieci.

2. Diagnoza problemu alkoholowego wśród młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnej zamieszkałej na terenie Gminy Zabierzów

Nie zostały przeprowadzone badania ankietowe, jednak dzięki badaniom ogólnopolskim możemy zobaczyć skalę problemu w naszej gminie.

Badania na zlecenie PARPA z 2008r.

Picie napojów alkoholowych jest na tyle powszechne, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 66% piętnasto–szesnastolatków i 79% siedemnasto–osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród młodzieży jest piwo. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem chociaż raz upiło się 29% uczniów z młodziej grupy wiekowej i 37% ze starszej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 41% uczniów młodszych i 23% uczniów starszych.

Picie napojów alkoholowych jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Uwagę zwraca wysoki poziom dostępności napojów alkoholowych przejawiający się w ocenach respondentów.

ROZDZIAŁ IV

ZASOBY LOKALNE UMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zabierzowie.
2. Placówki oświatowe.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabierzowie.
4. Komisariat Policji w Zabierzowie.
5. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zabierzowie.

ROZDZIAŁ V

SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I INNYCH UZALEŻNIEŃ

1. Organizacja pracy Gminnego Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego dla mieszkańców gminy :

- 1/ praca terapeutyczna specjalisty ds. uzależnień z Grupą Trzeźwiejących Alkoholików (1 raz w tygodniu przez 4 godziny)

2/ praca terapeutyczna psychologa z Grupą osób Współzależnionych
(1 raz w tygodniu przez 3 godziny)

3/ dyżury w Punkcie (członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych):

a/ psycholog (1 raz w tygodniu przez 2 godz.)

Dyżur psychologa przeznaczony jest na terapię rodzin, w których
występuje problem przemocy, narkotyków lub alkoholizowania się
nieletnich .

b/ lekarz rodzinny (1 raz w tygodniu przez 2 godz.)

c/ inspektor Urzędu Gminy (1 raz w tygodniu przez 2 godz)

d/ pielęgniarka środowiskowe (1 raz w tygodniu przez 2 godz.)

e / pracownik GOPS - (1 raz w tygodniu przez 2 godz)

Dyżur osób wymienionych wyżej polega na :

- przyjmowaniu zgłoszeń o naruszeniu porządku publicznego pod wpływem alkoholu,
- przyjmowaniu rodzin osób uzależnionych zgłaszających szkody rodzinne poalkoholowe
- motywowaniu osoby uzależnionej do leczenia odwykowego lub uczestnictwa w zajęciach Grupy Trzeźwiejących Alkoholików,
- przygotowaniu wniosków do sądu celem podjęcia leczenia odwykowego przez osoby uzależnione od alkoholu,
- pomocy w napisaniu wniosków o ustalenie świadczeń alimentacyjnych dla rodzin dotkniętych chorobą alkoholową
- wizyt domowych na życzenie rodzin celem motywowania osób do leczenia

5. Rozpropagowanie pracy Punktu poprzez wydrukowanie ulotek dla mieszkańców Gminy – informacja w prasie lokalnej, Ośrodkach Zdrowia, szkołach, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

6. Pomoc w zorganizowaniu wyjazdu Grupy Trzeźwiejących Alkoholików do Częstochowy na Ogólnopolską Pielgrzymkę Trzeźwości oraz w zorganizowaniu X Gminnego Święta Trzeźwości w miesiącu sierpniu.

7. Zapewnienie pracy lekarza psychiatry ds. uzależnień –biegłego sądowego w celu wydania opinii o stopniu uzależnienia jako diagnozy do sądu.

Świetlice środowiskowe – promujące zdrowy styl życia dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy.

1. Kontynuacja pracy świetlic środowiskowych na terenie Gminy:

1/ działalności pomocowej dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych

2/ tworzenie warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia

2. Na terenie Gminy świetlice środowiskowe funkcjonować będą w następujących sołectwach:

- 1) Bolechowice
- 2) Brzezinka
- 3) Młynka
- 4) Niegoszowice
- 5) Radwanowice
- 6) Szczyglice
- 7) Nielepice
- 8) Rudawa
- 9) Kochanów
- 10) Kleszczów
- 11) Brzoskwinia
- 12) Pisary
- 13) Kobylany
- 14) Brzezic
- 15) Więckowice
- 16) Burów
- 17) Balice
- 18) Zabierzów – świetlica sojoterapeutyczna
- 19) Aleksandrowice
- 20) Ujazd

Świetlice środowiskowe o profilu sportowym funkcjonować będą w następujących sołectwach :

Zabierzów (IV grupy wiekowe)

Rząska

Zelków

Rudawa

Szczyglice

Aleksandrowice

Dofinansowanie letniego wypoczynku dzieci i młodzieży z terenu Gminy:

1/ zorganizowanie półkolonii dla dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlic o charakterze sportowym.

2/ dofinansowanie wyjazdu dzieci z rodzin dysfunkcyjnych na letni wypoczynek

3 / przeprowadzenie konkursu grantowego dla szkół oraz świetlic środowiskowych na zorganizowanie letniego wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz o niskich dochodach rodziców.

4/ zabezpieczenie transportu dla dzieci i młodzieży biorącej udział w turniejach sportowych , konkursach między świetlicami , imprezach lokalnych

5. Uzupelnienie wyposazenia swietlic aby podnieśc jakośc prowadzonych zajęc (propozycja doposazenia zgodna z planem dzialania swietlicy)
7. Uzupelnienie wyposazenia punktu Informacyjno- Konsultacyjnego w niezbedny sprzet
8. Wspolfinansowanie okolicznosciowych imprez lokalnych organizowanych dla dzieci i mlodziezy przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczna , swietlice srodowiskowe (Dzień Dziecka, Andrzejk, Mikołaj).

ROZDZIAŁ VI

Działania profilaktyczne

1. W roku 2010 każda szkoła podstawowa i gimnazjum otrzymają pulę środków przeznaczonych do wykorzystania na cele profilaktyczne. Działania w formie prelekcji dla rodziców, organizowanie Dnia profilaktyki, warsztatów dla dzieci i młodzieży oraz spektakli teatralnych z zakresu profilaktyki opiniowane będą przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i finansowane w ramach zatwierdzonych środków.
2. Organizowanie dla dzieci i młodzieży uczęszczających do środowiskowych zajęć rozwijających umysł, ciało i talenty pn” TRIADA”.
3. Zorganizowanie szkolenia dla prowadzących swietlice oraz organizujących „triadę” dotyczących przeprowadzenia konkursów , ustalenie zasad współpracy i harmonogramu wspólnych działań.
4. Włączenie się w Ogólnopolską Społeczną Kampanię Edukacyjną pn” Sprawdź czy Twoje picie jest bezpieczne ,, oraz ,, Zachowaj trzeźwy umysł ,,

W ramach akcji zorganizowanie :

- debaty lokalnej wraz z prezentacją multimedialną
- włączenie w akcję i promowanie poprzez umieszczenie na stronie internetowej

5 Szkolenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz koordynatora ds. profilaktyki.

6. Delegacje.

ROZDZIAŁ VII

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych .

1. Członkom Komisji przysługuje z tego tytułu wynagrodzenie ryczałtowe w stałej wysokości 500 zł brutto (pięćset złotych) miesięcznie, z zastrzeżeniem ust.3.

2. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest potwierdzone przez inspektora ds. rozwiązywania problemów alkoholowych miesięczne sprawozdanie z realizacji zakresu obowiązków wynikających z członkostwa.

3. W razie braku sprawozdania określonego w ust.3, braku potwierdzenia sprawozdania przez inspektora ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, lub w razie nienależytego wykonania obowiązków –wynagrodzenie za miesiąc , którego dotyczy taka okoliczność, nie przysługuje.

ROZDZIAŁ VIII

Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń.